

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 43/16
V Lucemburku dne 21. dubna 2016

Rozsudek ve věci C-377/14
Ernst Georg Radlinger a Helena Radlingerová v. FINWAY a.s.,

Soudní dvůr konstatuje, že povinnost vnitrostátního soudu zkoumat z moci úřední, zda byla dodržena unijní právní úprava na ochranu spotřebitele, platí i v insolvenčním řízení

V rámci této povinnosti musí vnitrostátní soud rovněž ověřit, zda byly informace, které musí být uváděny ve smlouvách o spotřebitelském úvěru, uvedeny jasně a výstižně.

V srpnu 2011 si manželé Radlingerovi vzali u společnosti SMART HYPO spotřebitelský úvěr ve výši 1 170 000 Kč (cca 43 300 eur). Zavázali se zaplatit věřiteli 2 958 000 Kč (cca 109 500 eur) v 120 měsíčních splátkách (RPSN¹ úvěru činila 28,9 %) a zaplatit vysoké pokuty v případě, že nesplní své smluvní povinnosti.

V září 2011 vyzvala společnost FINWAY, které společnost SMART HYPO postoupila pohledávky vůči manželům Radlingerovým, tyto manžele k neprodlené úhradě celého dluhu i s úroky, poplatky a sankcemi. Důvodem pro tento postup byla okolnost, že ji manželé při uzavírání smlouvy neinformovali o tom, že je na jejich majetek nařízena exekuce ve výši 4 285 Kč (cca 160 eur).

V dubnu 2013 zjistil Krajský soud v Praze úpadek manželů Radlingerových a zahájil insolvenční řízení. V tomto řízení manželé popřeli výši pohledávek přihlášených společností FINWAY (4 405 531 Kč, tj. cca 163 000 eur).

Krajský soud v Praze se za těchto okolností táže Soudního dvora, zda unijní právní úprava na ochranu spotřebitele brání české právní úpravě, která neumožňuje insolvenčnímu soudu zkoumat z moci úřední zneužívající povahu smluvní klauzule sjednané ve spotřebitelské smlouvě. Český soud chce dále zjistit, zda musí vnitrostátní soud z moci úřední ověřovat, zda byly informace o smlouvách o spotřebitelském úvěru, které v nich musí být uváděny, uvedeny jasně a výstižně.

V rozsudku z dnešního dne **Soudní dvůr konstatoval, že povinnost vnitrostátního soudu zkoumat z moci úřední, zda prodávající či poskytovatel dodržel unijní právní úpravu na ochranu spotřebitele², se vztahuje na insolvenční řízení a platí rovněž pro úpravu v oblasti smluv o spotřebitelském úvěru.**

Soudní dvůr tak rozhodl, že **směrnice o zneužívajících klauzulích³ brání české právní úpravě, která neumožňuje soudu zkoumat v insolvenčním řízení z moci úřední zneužívající povahu ujednání sjednaného ve spotřebitelské smlouvě, ačkoli má za tímto účelem k dispozici nezbytné informace o právním a skutkovém stavu.** Tatáž směrnice dále brání předmětné právní úpravě z důvodu, že umožňuje popírat některé pohledávky pouze z omezeného počtu důvodů (promlčení či zánik).

¹ Roční procentní sazba nákladů.

² Soudní dvůr již uznal existenci takové povinnosti ve vztahu k některým ustanovením unijního práva v oblasti zneužívajících klauzulí sjednaných ve spotřebitelských smlouvách, v případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory a prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží.

³ Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288).

Soudní dvůr dále uvádí, že podle směrnice o spotřebitelském úvěru⁴ **musí vnitrostátní soud, kterému je předložen spor ohledně pohledávek z takové smlouvy, zkoumat z moci úřední i to, zda byly informace o úvěru (jako např. RPSN), které musí být uváděny v takových smlouvách, uvedeny jasně a výstižně.** Má dále povinnost vyvodit veškeré důsledky, které podle vnitrostátního práva vyplývají z porušení informační povinnosti (sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující).

Soudní dvůr dále upřesňuje, že podle posledně uvedené směrnice **nemůže „celková výše úvěru“ zahrnovat částky, které vstupují do „celkových nákladů úvěru“, tj. částky sloužící jako odměna za závazky sjednané z důvodu předmětného úvěru, jako jsou administrativní poplatky, úroky, provize a veškeré další poplatky, které spotřebitel musí zaplatit. Neoprávněné zahrnutí těchto částek do celkové výše úvěru povede k podhodnocení RPSN, jejíž výpočet závisí na celkové výši úvěru, a ovlivňuje tedy i správnost informací, které musí být ve smlouvě uvedeny.**

Pokud jde konečně o posouzení zneužívající povahy sankcí uložených neplnícímu spotřebiteli, Soudní dvůr konstatuje, že vnitrostátní soud musí **hodnotit kumulativní účinek všech klauzulí ve smlouvě** a v případě, že zjistí, že jsou některé z těchto klauzulí zneužívající, **vyložit všechny zneužívající klauzule** (a nikoli pouze některé z nich).

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (Úř. věst. L 133, s. 66, a opravy Úř. věst. 2009, L 207, s. 14, Úř. věst. 2010, L 199, s. 40, Úř. věst. 2011, L 234, s. 46 a Úř. věst. 2015, L 36, s. 15).